

Нарықта ҚРҰБ қаржыландыратын жеңілдікті бағдарламаларға шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

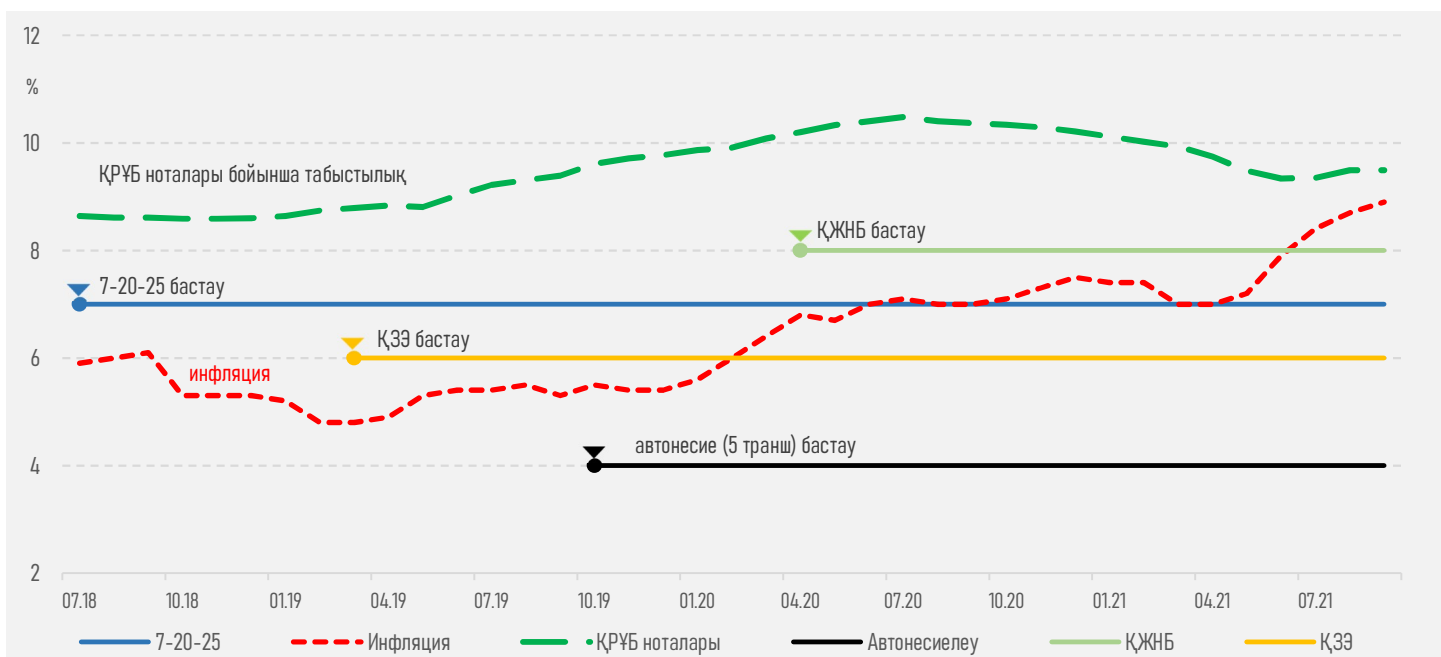
АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

қазан 2021

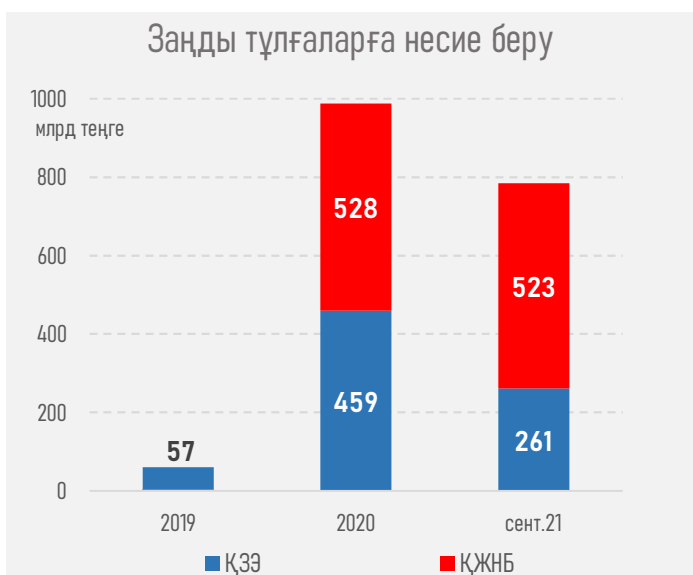
Негізгі тенденциялар:

- ҚРҰБ қатысуымен қаржыландырылатын 5 жеңілдікті бағдарлама іске қосылғаннан бері 2018 жылы және 2021 жылдың қыркүйегіне дейін 2,8 трлн теңгеге қарыз берілді. Оның ішінде 64% немесе 1,8 трлн теңге заңды тұлғалардың несиелеріне, қалған 36% немесе 1,0 трлн теңге жеке тұлғалардың несиелеріне тиесілі.
- Бағдарламалар бөлінісінде неғұрлым жоғары үлес салмақты бағдарламалар алады: кәсіпкерлерге жеңілдікпен несие беру (ҚЖНБ)—37%, "Қарапайым заттар экономикасы" (ҚЗЭ)—27%, "Баспана Хит"—21%.
- Револьверлік принцип есебінен беру көлемі қаржыландырудың бастапқы көлемінен асып түсті: ҚЖНБ бойынша — 131%, автонесиелендіру бойынша — 127%; қаржыландыруға қатысты мақұлданған қарыздардың көлемі — ҚЗЭ бойынша (113%) және "Баспана Хит" бойынша (122%).
- Қаржыландырудың игерілмеген көлемі "7-20-25" жеңілдікті бағдарламасы бойынша ғана байқалады. Бұл, негізінен, негізгі сұраныс шоғырланған ірі қалаларда бағдарлама критерийлеріне сәйкес келетін бастапқы тұрғын үй тапшылығы сақталуымен байланысты (бастапқы тұрғын үйдің ең жоғары құны — 25 млн теңгеге дейін).
- Осылайша, 5 бағдарламаның 4-уі бойынша нысаналы бағдарлар асып кеткен немесе толық игеруге жақын орналасқан. Сондықтан ҚРҰБ-ның 2025 жылға дейінгі мемлекеттік бағдарламалардан жоспарлы шығу мерзімі "7-20-25" жеңілдікті ипотекалық бағдарламасын толық игеру үшін ғана қажет болуы мүмкін (Ұлттық Банктің жаңасына кірмеген жағдайда). Сонымен қатар, ҚЗЭ бағдарламасына мәлімделген 1 трлн теңгенің тек 29% - ын Ұлттық Банк қорландырады. Қарыз беру көлемінің 70% - дан астамы ЕДБ-нің өз қаражаты есебінен қаржыландырылады.

ҚРҰБ бағдарламалары бойынша пайыздық мөлшерлемелер*

Қарыз алушылар бөлінісінде беру көлемі *

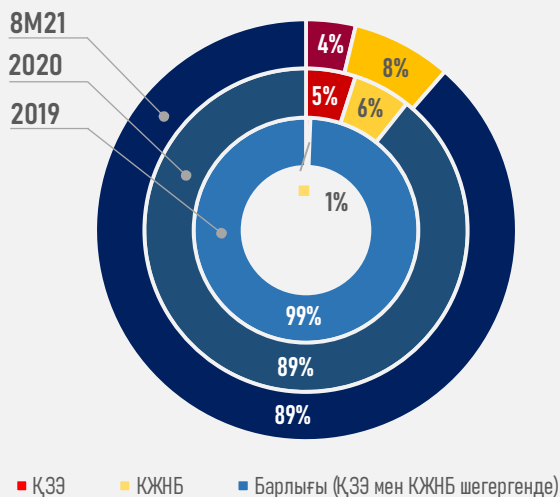

* Деректер көзі: ҚРҰБ

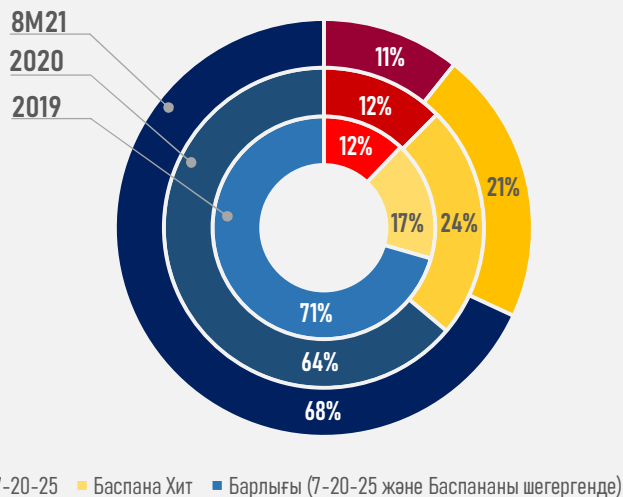
© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2021

Несие берудегі бағдарламалардың үлесі *

Заңды тұлғаларды несиелендіру

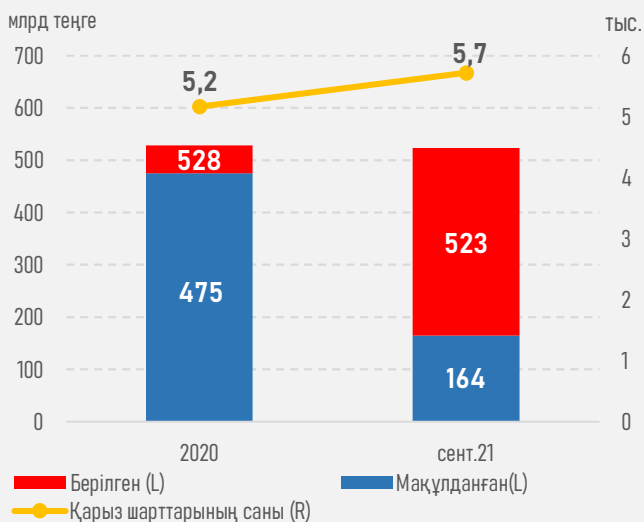

Ипотекалық қарыздардың үлесі

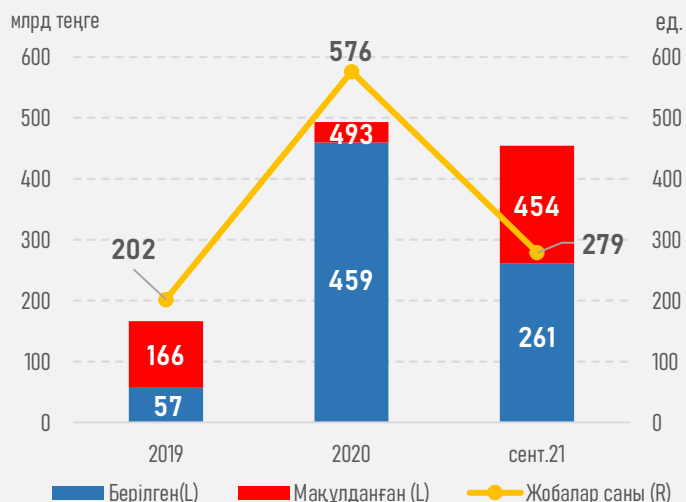

Кезең ішінде бағдарламалар бойынша беру *

КЖНБ**

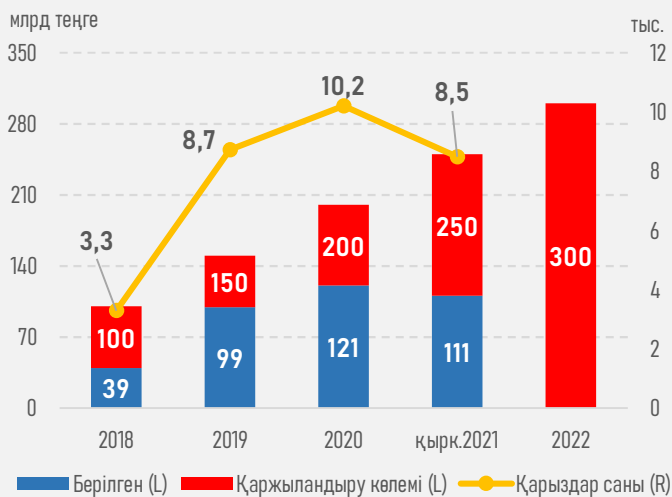

ҚЗЭ

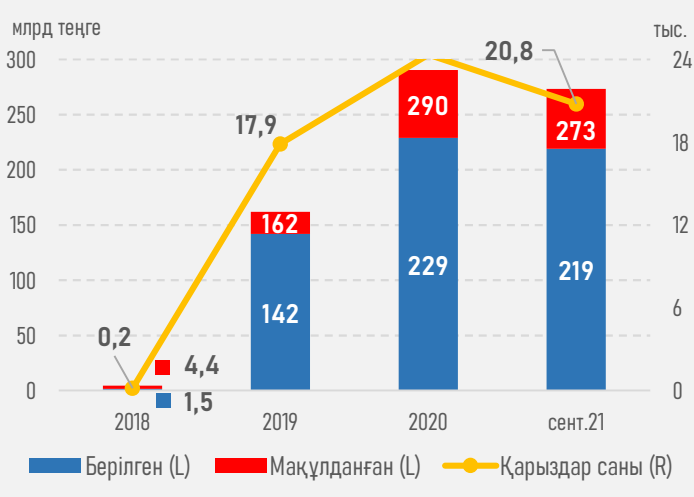

Кезең ішінде бағдарламалар бойынша беру *

«7-20-25»

Баспана Хит

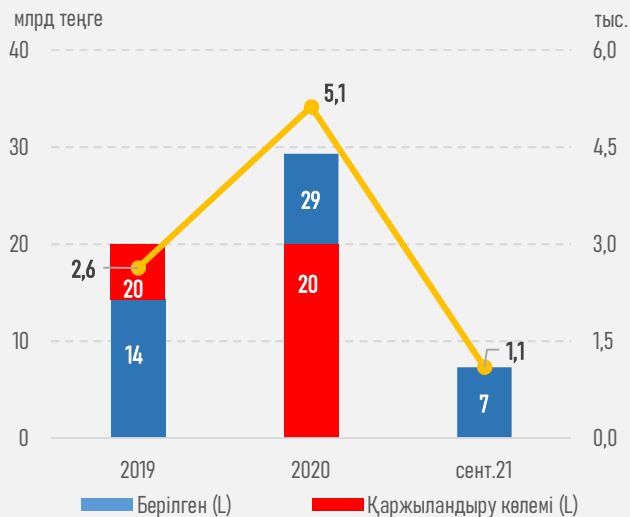
* Деректер көзі: ҚРҰБ

** Беру көлемі кредит берудің револьверлік қағидаты есебінен мақұлдау көлемінен асып түседі

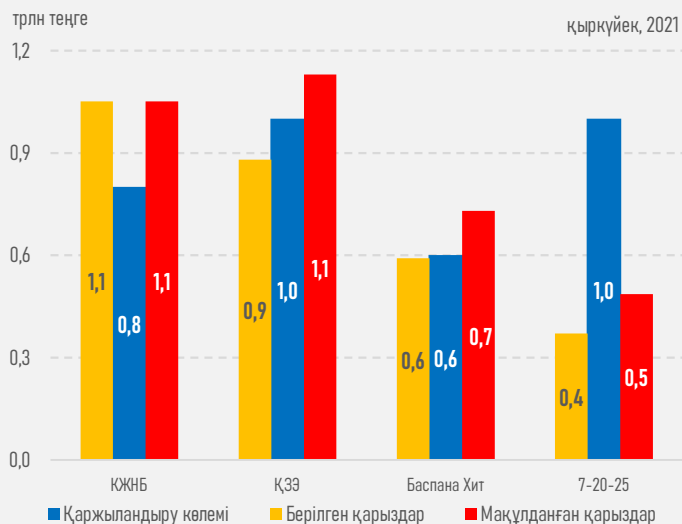
© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2021

Кезең ішінде бағдарламалар бойынша беру *

Жеңілдікпен автонесие беру

Бағдарламалар бөлінісінде мақұлдау және беру

* Деректер көзі: ҚРҰБ

© Қазақстан қаржыгерлер қауымдастығы, 2021

Резюме

ҚР ҰБ кредит берудің жеңілдікті бағдарламалары нарықтың жекелеген сегменттерінде де, қарыз алушылар бөлінісінде де банктік қарыздар беру серпініне оң әсер етеді, бұл олардың елдің әлеуметтік-экономикалық саясатын іске асырудағы рөлін көрсетеді. Осылайша, Ұлттық Банктің жеңілдікті бағдарламалары экономиканың жекелеген субъектілеріне де, тұтастай алғанда елдің ЖІӨ-нің даму әлеуетін іске асыруға да сыртқы факторлардың теріс әсерін тегістейді.

Сонымен қатар, бағдарламаларды игерудің жоғары көрсеткіштері мен макроэкономикалық жағдайлардың байқалып отырған жақсаруы аясында оларды одан әрі іске асыру қажеттілігі төмендейді. Бұл ретте ҚРҰБ мемлекеттік бағдарламалары бойынша кәсіпкер ұсынған қаржыландыру үлесі заңды тұлғаларға берілген кредиттердің жалпы портфелінің 11% - ынан аспайды. Ал АПВ бойынша кредиттердің 70% - ын банктер өз қаражаты есебінен бергенін ескере отырып, кәсіпкерлерді қаржыландырудағы ҚДБ үлесі шамамен 9%-ды құрайды, яғни салыстырмалы түрде жоғары емес деңгейге ие.

Сонымен қатар, елдегі өсіп келе жатқан инфляциялық қысым экономиканы ақшалай ынталандыруды азайтуды қажет етеді.

Тиісінше, ҚРҰБ-ның 2025 жылға дейінгі экономиканы қолдаудың мемлекеттік бағдарламаларынан жоспарлы шығуы баламалы нарықтық құралдарды әзірлеу, инфляциялық процестерді тұрақтандыру, Ұлттық валютаның сатып алу қабілетін қолдау, нақты экономика мен орнықты экономикалық дамудағы бәсекелестікке жәрдемдесу үшін негізделген және уақтылы қадам болып табылады.

Сонымен қатар мемлекеттің әлеуметтік саясатын іске асыруда, оның ішінде тұрғын үй саясатын іске асыруда халықтың әлеуметтік осал топтарына атаулы қолдау көрсету неғұрлым дұрыс тәсіл болуы мүмкін. Осылайша, тұтастай алғанда бүкіл қоғам емес, халықтың неғұрлым осал топтары мемлекеттен қажетті қолдауды ала алады.